

DEPARTEMENT OMGEVING

Vlaamse overheid
GEWESTELIJKE OMGEVINGSVERGUNNINGSCOMMISSIE
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 BRUSSEL
T 02 553 79 97
www.omgevingvlaanderen.be

////////////////////////////////////
GOVC-advies over het beroep aangetekend tegen het besluit van
de deputatie van de provincie Antwerpen van 31 augustus 2017
met nummer OMGP-2017-0002, houdende het weigeren van de
vergunning aan de nv W-kracht, Kerkstraat 1, 8210 Loppem, voor
de exploitatie van een windturbinepark, gelegen ter hoogte
van Waterschap zn en Bisschoppenbos zn, 2240 Viersel
////////////////////////////////////

Inrichtingsnummer: 20170411-0007
Dossiernummer: OMV_2017001370

Uiterste datum beslissing: 10 maart 2018

De gewestelijke omgevingsvergunningscommissie (GOVC) van 9 januari 2018, samengesteld uit:

- 1° met stemrecht: Peter Schryvers, voorzitter;
- 2° zonder stemrecht: Karina Van de Putte, secretaris;
- 3° met stemrecht: Kirsten Schoonaert, GOP, Milieu;
- 4° met stemrecht: Tom Van Rensbergen, GOP, Ruimte, bijgestaan door Johan Vandewalle;
- 5° met stemrecht: Mark Carpels, Quirin Vyvey, Ive Van Giel, Bart Willaert, deskundigen;
- 6° met stemrecht: Jeroen Nachtergaele, ANB;
- 7° met stemrecht: Nicole Van Duyse, Departement Landbouw en Visserij;
- 8° met raadgevende stem: Luc Van Hove, gemeente Zandhoven, bijgestaan door Astrid Gelijkens;

De leden vermeld in de punten 1°, 3°, 4°, 5°, 6°, 7°, brengen het volgende geïntegreerde advies uit:

1. HET BEROEP

Gelet op het beroep, ingediend door de nv W-Kracht, Kerkstraat 1, 8210 Loppem, aangetekend tegen het besluit van de deputatie van de provincie Antwerpen van 31 augustus 2017, waarbij vergunning wordt geweigerd aan de nv W-Kracht, Kerkstraat 1, 8210 Loppem voor de exploitatie van een windturbinepark, gelegen ter hoogte van Waterschap zn en Bisschoppenbos zn, 2240 Viersel, op de kadastrale percelen: afdeling 4, sectie A, perceelnummers 218B, 223F en 249B, omfattende:

- volgende project volgens de provinciale gesloten lijst:
 - 6° aanvragen met betrekking tot installaties voor het opwekken van elektriciteit door windenergie tot en met vier windturbines per aanvraag, met een vermogen per windturbine van meer dan 1.500 kW, buiten de grenzen van de zeehavens van Oostende, Zeebrugge, Gent en Antwerpen, zoals afgebakend in een ruimtelijk uitvoeringsplan;
- volgende stedenbouwkundige handelingen:
 - verhardingen met een oppervlakte na de werken van 630 m²;
 - 2 windturbines;
- volgende ingedeelde inrichtingen of activiteiten:
 - 2 transformatoren van elk 3.200 kVA (12.2.2);
 - 2 windturbines van elk 2,3 MW (20.1.6.1.c)

Gelet op de bekendmaking van het bestreden besluit op 13 september 2017 op het Omgevingsloket;

Gelet op het feit dat het beroep werd ontvangen op 18 oktober 2017 en ontvankelijk werd verklaard op 10 november 2017;

2. ARGUMENTEN BEROEPSINDIENER

Gelet op de volgende beroepsargumenten van de exploitant:

- de vergunning is geweigerd omdat er op een te dichte afstand een “potentiële” woning staat; artikel 5.1.3 van het DABM verduidelijkt de doelstelling van het DABM met betrekking tot het beperken van de hinder; de windturbines kunnen niet geweigerd worden omwille van hun hinderlijk karakter; het zijn namelijk ingedeelde inrichtingen en ingedeelde inrichtingen zijn per definitie hinderlijk; het gaat erom om bovenmatige, onaanvaardbare hinder te weren; de onaanvaardbare hinder die moet worden vermeden betreft de inbreng van in casu geluid, licht en trillingen in het ‘milieu’ waaraan de mens en/of het leefmilieu worden blootgesteld en die de gezondheid van de mens of de kwaliteit van het leefmilieu kunnen aantasten; daarnaast moet ook het onaanvaardbare risico op ongevallen vermeden worden; in dit geval wordt de vergunning geweigerd omwille van “potentiële” hinder; niet omwille van ‘actuele’ hinder; een vergunning kan alleen geweigerd worden als er sprake is van hinder die daadwerkelijke potentiële schade aan de gezondheid en/of het leefmilieu kan berokkenen; dit is niet hetzelfde als de in casu aangehaalde ‘potentiële’ hinder;
- de vraag rijst of de uitbating van de windturbines actueel en daadwerkelijk een bovenmatige hinder veroorzaakt voor de omwonenden; het antwoord is nee, zo blijkt uit de vergunning en de adviezen; het project zal voldoen aan alle normen inzake geluid, slagschaduw en veiligheid;
- de boerderij is, zo blijkt uit luchtfoto’s sinds jaren verkrot; de daken zijn ingestort, de bomen groeien door de woning; het gebouwencomplex zou slechts kunnen worden bewoond als er een (nieuwe) omgevingsvergunning zou worden afgeleverd om

(her)bewoning mogelijk te maken; ten onrechte wordt er in de adviezen verwezen naar het feit dat het gebouwencomplex reeds sinds 1935 gebouwd is en dit complex dus als vergund geacht moet worden beschouwd; de ruïne is gelegen in agrarisch gebied; dit agrarisch gebied is volgens geopunt.be niet in herbevestigd agrarisch gebied gelegen; het is niet zo dat mocht er een vergunning worden aangevraagd voor de (her)uitbating, er een omgevingsvergunning voor een (her)uitbating van een landbouwbedrijf zou kunnen worden verleend; als er vanuit gegaan zou worden dat er een vergunning zou kunnen worden aangevraagd voor een zonevreemde woning, dan wordt artikel 4.4.10 van de VCRO miskend: “deze afdeling is van toepassing op vergunningsaanvragen die betrekking hebben op hoofdzakelijk vergunde en niet verkrotte zone-vreemde constructies”;

- de gebouwen zijn wel degelijk verkrot; de overweging dat deze constructies niet voorkomen in de inventaris van verkrotte (bedrijfs)gebouwen/woningen is geen argument waaruit onmiskenbaar kan worden afgeleid dat er geen sprake is van verkrotte constructies; het is de overheid die zich moet beraden over de aanvraag tot een omgevingsvergunning voor de werken aan een zonevreemde woning en die op basis van het concrete dossier en de bestaande toestand moet oordelen of het over een verkrotte constructie gaat; hieruit blijkt dat het niet alleen gaat om “potentiële” hinder maar ook om “hypothetische” hinder omdat het gaat om hypothetische rechtssubjecten die zich mogelijkerwijze in de omgeving van de windturbines komen vestigen; dat doet niets af aan de essentie met name dat alleen actuele hinder moet beoordeeld worden; er kan alleen rekening gehouden worden met het ‘positief recht’; komende evoluties kunnen niet in rekening worden gebracht bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag;
- bovendien is de bewoning, en dus de mogelijkheid dat er mensen onaanvaardbare hinder kunnen lijden van de aangevraagde windturbine, afhankelijk van een bijkomende vergunning die door de bevoegde overheid verleend moet worden; het is de overheid niet toegestaan om een hypothetische, aan een vergunning te onderwerpen situatie in aanmerking te nemen bij de beoordeling;
- er kan dus onmogelijk rekening gehouden worden met een hypothetische “potentiële” hinder, al zeker niet als het rechtssubject dat “potentieel” aan de hinder zou blootgesteld worden, daarvoor nog een vergunning moet bekomen;
- noch het DABM, noch de VCRO eisen in hun decreten of uitvoeringsbesluiten dat er een welbepaalde afstand moet gehouden worden tussen woningen en windturbines; zomaar naar een afstand verwijzen zonder daadwerkelijk hinder na te gaan kan niet;
- al zou aanvaard worden dat louter op basis van de afstand een vergunning geweigerd kan worden, dan moet erop gewezen worden dat naar aanleiding van het advies van DGLV, de windturbines maar een maximale hoogte van 145 m mogen hebben; dit betekent dat de ashoogte van 108,4 m sowieso verlaagd wordt naar een hoogte van 98,4 m; gezien het gebruikte windturbinetype is dit de enige beschikbare en gepaste masthoogte; de afstand tussen het middelpunt van de mast van WT2 en de dichtstbijzijnde vervallen stal bedraagt 83,64 m, zoals blijkt uit een plan van de landmeter; de afstand van het middelpunt van de mast van WT2 en het dichtstbijzijnde punt van de vervallen woning bedraagt 109,01 m; dit betekent dat zelfs als er ooit een vergunning wordt afgeleverd om de boerderij opnieuw bewoonbaar te maken, de woning buiten de ashoogte van 98,4 m zal vallen; de deputatie heeft bij haar beoordeling van de ashoogte ongetwijfeld per vergissing geen rekening gehouden met de door het DGLV opgelegde ashoogte en is daardoor ten onrechte tot het besluit gekomen dat de boerderij wel degelijk binnen de ashoogte ligt;
- uit de adviezen blijkt dat de inrichtingen wel aanvaardbaar zijn aangezien deze zich in de nabije omgeving van het Albertkanaal en de E313 bevinden en de windturbines passen binnen deze omgevingselementen, waardoor de windturbines de beleving van de onmiddellijke omgeving niet verstoren;

- wat betreft de toegangswegen heeft de exploitant wel degelijk verduidelijking naar voren gebracht: de wegen volstaan, er wordt alleen een tijdelijke werfweg aangelegd die dan ook weer wordt verwijderd;
- ook de resultaten van de radarstudie zullen duidelijkheid bieden;

3. DE PLANOLOGISCHE LIGGING EN DE BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING

Gelet op de ligging van de ingedeelde inrichting of activiteit deels in gebied voor milieubelastende industrieën (WT1) en deels in agrarisch gebied (WT2) volgens het gewestplan 'Turnhout', vastgesteld bij het koninklijk besluit van 5 augustus 1976;

Gelet op de stedenbouwkundige voorschriften die als volgt luiden:

“De industriegebieden zijn bestemd voor de vestiging van industriële of ambachtelijke bedrijven. Ze omvatten een bufferzone. Voor zover zulks in verband met de veiligheid en de goede werking van het bedrijf noodzakelijk is, kunnen ze mede de huisvesting van het bewakingspersoneel omvatten. Tevens worden in deze gebieden complementaire dienstverlenende bedrijven ten behoeve van de andere industriële bedrijven toegelaten, namelijk: bankagentschappen, benzinstations, transportbedrijven, collectieve restaurants, opslagplaatsen van goederen bestemd voor nationale of internationale verkoop.

De gebieden voor milieubelastende industrieën zijn bestemd voor bedrijven die om economische of sociale redenen moeten worden afgezonderd (artikel 8 van het Koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen).

De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft. De afstand van 300 en 100 m geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven. De overschakeling naar bosgebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden (artikel 11 van het Koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen).”

Gelet op de ligging van WT1 in een zone bestemd voor bedrijvigheid met een bovenlokaal belang volgens het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Gemengd Regionaal bedrijventerrein Massenhoven', goedgekeurd door de gemeenteraad op 22 juni 2017;

Gelet dat artikel 3 van dit gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor dit gebied de volgende hoofdbestemming voorziet:

“Deze zone is bestemd voor bedrijvigheid met een bovenlokaal belang. Volgende hoofdactiviteiten zijn toegelaten:

- *Productie en distributie van energie en/of energierecuperatie*

- ...

Deze zone is bij voorkeur bestemd voor bedrijven met een watergebonden karakter.

....”

Gelet dat artikel 3 voor dit gebied als inrichtingsprincipes het volgende voorziet:

“Relatie met omliggende functies en elementen i.f.v. mogelijke hinder. Indien gebouwen of constructies, eigen aan de bedrijfsactiviteit, hoger zijn dan 12 m, dient een lokalisatienota- en visualisatienota bijgevoegd te worden in het aanvraagdossier voor de stedenbouwkundige vergunning.

...

Rekening houdend met de hierboven opgesomde principes zijn volgende werken, handelingen en inrichtingen toegelaten:

- *Het oprichten van bedrijfsverzamelgebouwen, bedrijfsgebouwen en constructies met een maximale hoogte van 12 m. Deze maximale hoogte is niet van toepassing voor silo's, schoorstenen, antennes en andere technische uitrustingen die noodzakelijk zijn voor de activiteiten die in de gebouwen worden uitgeoefend, of die in functie van een duurzame bedrijfsvoering worden opgericht.*

Indien de bedrijfsactiviteit een grotere hoogte nodig heeft, dient een lokalisatienota- en visualisatienota bijgevoegd te worden in het aanvraagdossier voor de stedenbouwkundige vergunning.’;

Gelet dat WT2 niet gelegen is binnen de begrenzing van een gewestelijk, provinciaal of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan;

Gelet op het feit dat de aanvraag niet gelegen is binnen de begrenzing van een gemeentelijk plan van aanleg, een goedgekeurde of een niet vervallen verkaveling;

Gelet op de ligging van WT1 op een afstand van ongeveer:

- 95 m van agrarische gebied;
- 100 m van bosgebied;
- 150 m van ontginningsgebied;
- 240 m van woongebied met landelijk karakter;
- 360 m van woongebied;
- 770 m van gebied voor verblijfrecreatie;
- 1.040 m van parkgebied;

Gelet op de ligging van WT2 op een afstand van ongeveer:

- 175 m van bosgebied;
- 220 m van gebied voor verblijfrecreatie;
- 330 m van woongebied met landelijk karakter;
- 390 m van industriegebied;
- 445 m van parkgebied;
- 520 m van woongebied;
- 610 m van ontginningsgebied;

Gelet op de ligging van de windturbines (WT1 en WT2) op een afstand van ongeveer:

- 730 m en 1.350 m van een gemeentelijke basisschool 't Kroontje (kleuteronderwijs);
- 930 m en 1.560 m van een gemeentelijke basisschool 't Kroontje (lager onderwijs);
- 1.180 m en 970 m van een vrije basisschool Klavertje 4-sel (kleuter en lager onderwijs);
- 1.240 m en 660 m van een Habitatrichtlijngebied 'Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden' met code BE2100017;
- 1.135 m en 650 m van een Habitatrichtlijngebied 'Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen' met code BE2100026;

- 1.300 m en 780 m van een gebied van het VEN of het IVON 'De Vallei van de Molenbeek en Tappelbeek' met gebiedsnummer 317;
- 1.130 m en 570 m van een gebied van het VEN of het IVON 'De Kleine Netevallei ten noorden van Lier' met gebiedsnummer 329;

Omgeving

Gelet op de ligging van een boerderij (met woning) op ongeveer 88 m ten noorden van WT2; dat de woning van deze boerderij gelegen is op ongeveer 109 m;

Gelet op de bewoning in woongebied met landelijk karakter ten zuiden van het Albertkanaal op ongeveer 250 m van het geplande projectgebied;

Gelet op de ligging van de rand van de dichtstbijzijnde woonkernen (Massenhoven en Viersel) op respectievelijk ongeveer 430 m van WT1 en op ongeveer 300 m van WT2;

4. HISTORIEK

Gelet op het feit dat de aanvraag een nieuwe inrichting betreft;

5. ADVIEZEN

Gelet op het voorlopige ongunstige advies van 27 juli 2017 van het directoraat-generaal Luchtvaart van de Federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, dat op 19 december 2017 werd aangepast naar een voorwaardelijk gunstig advies, mits het naleven van de volgende voorwaarden:

- De maximale tiphoogte wordt aangepast tot maximaal 139 m AGL (boven het natuurlijk grondniveau);
- De maatregelen uit het advies van defensie:
 - de TA-10 RADAR configuratie aanpassen voor de installatie van de windmolens, de RADAR dient hiervoor te worden uitgerust met een NGSP;
 - na de installatie van de windmolens een evaluatie van de RADAR performantie uitvoeren om de effecten te bepalen en weg te werken;
 - een rapport dient aan te tonen dat de performantie van de RADAR nog steeds aan de specificaties voldoet;
 - dit rapport aan de militaire instanties overmaken;

Gelet op het gunstige advies van 21 december 2017 van het departement Landbouw en Visserij;

Gelet op het gunstige advies van 22 december 2017 van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en –projecten (GOP), Ruimte van het departement Omgeving, aangevuld op 8 januari 2018;

Gelet op het ongunstige advies van 3 januari 2018 van het college van burgemeester en schepenen van Zandhoven;

Gelet op het deels gunstige advies van 5 januari 2018 van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en –projecten (GOP), Milieu van het departement Omgeving:

- ongunstig voor WT2;

- voorwaardelijk gunstig voor WT1, mits het naleven van volgende voorwaarden:
 - Geluid:
 - Binnen een termijn van 3 maanden worden de ingestelde reducties kenbaar gemaakt aan de vergunningverlenende overheid en aan de afdeling Handhaving van het departement Omgeving;
 - Binnen een termijn van 6 maanden na de ingebruikname van de turbine worden geluidsmetingen ter controle uitgevoerd door een erkend milieudeskundige in de discipline geluid en trillingen, deeldomein geluid, ter hoogte van de meest kritische plaatsen voor geluidshinder. De resultaten hiervan worden bezorgd aan de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en – projecten en de afdeling Handhaving van het departement Omgeving;
 - Luchtvaart:
 - De windturbine heeft een maximale tiphoogte van 139 m;
 - Er is bebakening aangebracht conform CIR/GDF-03;
 - De voorwaarden met betrekking tot het Simple Radar System, zoals bepaald in het subadvies van het Directoraat-generaal Luchtvaart met referentie 17-50099323, worden nageleefd;

Gelet op het voorwaardelijk gunstige advies van 8 januari 2018 van het Agentschap voor Natuur en Bos, mits het naleven van volgende voorwaarden:

- Om geen vermijdbare schade aan de vegetatie toe te brengen, is het noodzakelijk de bemalingswerken uit te voeren buiten het vegetatie seizoen (geen bemaling tussen 1 maart en 15 september);
- Het is noodzakelijk de tijdelijke verharding na de werken te verwijderen zodanig dat de oorspronkelijk aanwezige natuurwaarden (nat grasland/ruigte) zich na de werken kunnen herstellen;
- Op de beide turbines wordt een stillegmodule/module aangepaste cut-in speed voorzien zodanig dat de turbines niet draaien wanneer aan alle van de volgende voorwaarden is voldaan:
 - Tussen begin april en eind oktober;
 - Bij windsnelheden lager dan 6 m/sec;
 - Bij temperaturen hoger dan 10°C, tijdens de trekperiode (najaar: begin september tot 15 oktober) al bij 6°C;
 - Wanneer minder dan 5 mm/u neerslag valt;
 - Tussen zonsondergang en zonsopgang;

Gelet op het stilzwijgend gunstige advies van het Vlaams Energieagentschap;

6. HOORZITTING

Gelet op het horen van de aanvrager door de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie op 9 januari 2018, waarbij de aanvrager het volgende verklaart en een nota overhandigt die op het loket wordt geplaatst:

- het administratief beroep gaat hoofdzakelijk over boerderij of ex-boerderij;
 - de boerderij is een ruïne die in 1935 als boerderij werd gebouwd en vandaag niet meer bewoond kan worden;
 - er moet een nieuwe vergunning aangevraagd worden om hier bewoning mogelijk te maken; of deze vergunning zou worden afgeleverd, is een hypothese;

- de boerderij is gelegen in niet herbevestigd landbouwgebied; het betreft dus een zonevreemde woning;
- de woning staat inderdaad niet op de lijst van verkrotting; maar een verkrotte woning staat niet per definitie op deze lijst;
- het betreft hier de ideale locatie voor de plaatsing van windturbines; beide windturbines kunnen hier qua ruimtelijke ordening;
- de boerderij is geen argument;
- afstand is geen regel; er zijn andere parameters om hinder te bekijken; er kan worden voldaan aan de normen; hierbij wordt opgemerkt dat in het advies van GOP, milieu er vermeld wordt dat er 239u slagschaduw is, maar er is hoogstens 64u; dit is foutief;

7. MILIEUEFFECTENRAPPORTAGE

Overwegende dat voor de aanvraag de milieueffectrapportage van toepassing is; dat het project valt onder de rubriek 3 i) 'installaties voor de winning van windenergie voor de energieproductie (windturbineparken)' van bijlage III van het project-m.e.r.-besluit; dat de aanvraag een mer-screeningsnota bevat; dat bij ontvankelijkheid van het aanvraagdossier geoordeeld werd dat het project niet MER-plichtig is;

8. BEOORDELING

Overwegende dat de nv W-kracht met de onderhavige omgevingsvergunningsaanvraag 2 windturbines wenst te bouwen en exploiteren met een nominaal vermogen van elk 2,3 MW; dat het project zich situeert in en naast de bedrijvzone (Eurobeton) op een afstand van ongeveer 100 m ten noorden van het Albertkanaal, en ruim 460 m ten noorden van de autosnelweg E313, op het grondgebied van de gemeente Zandhoven, deelgemeente Viersel;

Overwegende dat de windturbines volgende kenmerken hebben volgens de aanvraag:

Kenmerk	
nominaal vermogen	2,3 MW
rotordiameter	82 m
ashoogte	108,4 m
tiphoogte	149,4 m
nominaal toerental	18 tpm
maximaal brongeluid (bij een windsnelheid van 8 m/s)	102 dB(A)

Overwegende dat de dichtste woningen zich volgens het dossier situeren op 190 m (WT1) en 224 m (WT2); dat tijdens de procedure in eerste aanleg werd opgemerkt dat er zich een boerderij op ongeveer 88 m van WT2 bevindt; dat deze boerderij reeds lang leegstaat; dat uit contact met de stedenbouwkundige ambtenaar van de gemeente Zandhoven blijkt dat de boerderij gebouwd is omstreeks 1935 en dus stedenbouwkundig vergund wordt geacht; dat de boerderij niet op de verkrottingslijst staat; dat deze in principe nog bewoond kan worden waardoor het, ondanks dat de woning niet meegenomen werd in de studies van voorliggend dossier, een potentiële woning betreft;

Overwegende dat er naar aanleiding van de vaststelling van de aanwezigheid van de boerderij er een nieuwe geluids- en slagschaduwstudie werd uitgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de boerderij; dat er voor wat betreft de externe veiligheid ter hoogte van de boerderij door de exploitant opnieuw advies werd ingewonnen bij een erkend deskundige veiligheid;

Overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek in eerste aanleg 888 bezwaren werden ingediend hoofdzakelijk met betrekking tot de onverenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, geluidshinder, slagschaduw, natuur, veiligheid en gezondheid;

Overwegende dat de deputatie van de provincie Antwerpen de vergunning voor de 2 windturbines weigerde omwille van het objectieve feit dat er een hoeve staat op te korte afstand van windturbine WT2; dat bijgevolg de aanvraag voor WT2 milieutechnisch niet verenigbaar is; dat ook de vergunning voor windturbine WT1 werd geweigerd omdat door het weigeren van de vergunning voor windturbine WT2 de beschikbare ruimte niet maximaal wordt benut en 1 windturbine niet als een cluster kan worden beschouwd; dat bijgevolg het ganse project niet in overeenstemming is met de goede ruimtelijke ordening en op stedenbouwkundig vlak de aanvraag niet aanvaardbaar is; dat hieruit blijkt dat de aanvraag niet voldoet aan de bepalingen van titel V van het DABM en titel IV van de VCRO; dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat de gevraagde vergunning te weigeren;

Overwegende dat de exploitant in beroep gaat tegen deze weigering; dat dit beroep voornamelijk gebaseerd is op de argumentatie dat de boerderij niet mag worden meegenomen in de beoordeling;

Overwegende dat 5 omwonenden via hun raadsman een toelichtende nota (29 november 2017) hebben overgemaakt met betrekking tot hun bezwaren; dat hierin onder andere het volgende wordt gesteld:

- naar aanleiding van het administratief beroep ingediend door de nv W-Kracht wensen de omwonenden als derden-belanghebbenden een toelichtende nota toe te voegen;
- de voornaamste bezwaren van de omwonenden zijn:
 - de onwettige en hoogst ongewenste locatiekeuze veel te dicht bij de bestaande woonkernen;
 - WT1 is gelegen in een zone voor een gemengd regionaal bedrijventerrein en niet in een gebied voor milieubelastende industrie;
 - dit gRUP 'gemengd bedrijventerrein Massenhoven' is naar eigen zeggen "*nodig om het bestaande bedrijventerrein in Massenhoven te reorganiseren. Het terrein staat op het gewestplan ingekleurd als industriegebied voor milieubelastende industrieën. Maar omdat het zo dicht bij de dorpskern ligt, zou het beter zijn om de bestemming te wijzigen naar een zone voor ambachtelijke en KMO-bedrijven.*";
 - onaanvaardbare landschapsimpact;
 - onaanvaardbare ecologische impact op lokale en bovenlokale fauna (vogels en vleermuizen) en flora (in biologisch (zeer) waardevol gebied nabij speciale beschermingszones);
 - geluidshinder, foutieve aanduiding op de geluidskaart van woningen die zijn gelegen in woongebieden op minder dan 500 m van gebieden voor ambachtelijke bedrijven en KMO, van dienstverleningsgebieden of van ontginningsgebieden tijdens de ontginning; de norm is voor deze woningen 44 dB(A) overdag en 39 dB(A) 's avonds en 's nachts;
 - slagschaduwshinder: de normen zullen sterk worden overschreden;
 - de veiligheid van bezwaarindieners, omwonenden en werknemers komt in het gedrang, er is invloed op de luchtvaart en de gasleiding van Air Liquide parallel

met het Albertkanaal; het bedrijventerrein 'Gemengd bedrijventerrein Massenhoven' komt pal onder WT1;

Boerderij

Overwegende dat de exploitant in zijn beroepschrift stelt dat de woning van de boerderij niet gelegen is op 88 m, maar op 109 m; dat daarnaast ook wordt gesteld dat de boerderij verkrot is gezien de daken ingestort zijn en er bomen groeien door de woning;

Overwegende dat uit een plaatsbezoek uitgevoerd door een vertegenwoordiger van de afdeling GOP blijkt dat de woning van de boerderij voorzien is van 'recente' dakramen en dat er dakpannen werden vernieuwd en er geen problemen van stabiliteit lijken; dat er geen bomen door de woning groeien; dat de boerderij zich niet in de verkrotte toestand bevindt die de exploitant laat uitschijnen;

Overwegende dat de boerderij sinds 2003 opgenomen is in de Inventaris van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten; dat dit echter niet wil zeggen dat de eigenaar geen gebruik mag maken van de bedrijfsruimten en woning (mits de nodige vergunningen);

Overwegende dat de basisrechten van de zonevreemde woningen constructies worden opgelijst onder afdeling 2 van titel IV Vergunningenbeleid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO); dat het gebouw gebouwd is in 1935 en bijgevolg als vergund kan worden beschouwd en de constructie op dit ogenblik, gelet op de vaststellingen van de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar en van de vertegenwoordiger van de afdeling GOP, voldoet aan de elementaire eisen van stabiliteit conform de definitie van artikel 4.1.1 van de VCRO; dat het gebouw dus beschouwd kan worden als een hoofdzakelijk vergunde en niet verkrotte zonevreemde constructie;

Overwegende dat deze boerderij een recht heeft verworven met zijn aanwezigheid en dat de boerderij meegenomen dus moet worden meegenomen in de beoordeling van de hinder afkomstig van onderhavige aanvraag;

Luchtvaart

Overwegende dat het project gelegen is binnen een zone categorie A wat betekent dat de windturbines moeten worden voorzien van dag- en nachtbebakening conform de circulaire CIR/GDF-03;

Overwegende dat op 27 juli 2017 het directoraat-generaal Luchtvaart van de federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer een ongunstig advies verleende naar aanleiding van het ongunstige subadvies van Defensie, met referentie MITS: 17-50048722, waaruit blijkt dat de projectzone binnen een zone ligt die onder de bevoegdheid van de burgerlijke luchtvaartautoriteiten valt, namelijk de CTR-Antwerpen; dat het project zich ook in de LOS (Line of Sight) van de radarsystemen van Bevekom bevindt; dat gezien de specifieke locatie van het project een Simple Engineering Study moet worden uitgevoerd conform EUROCONTROL-GUID-130 om aan te tonen dat er geen negatieve impact is op de correcte werking van de naderingsradar van Bevekom;

Overwegende dat de exploitant een Simple Assessment liet uitvoeren door Intersoft Electronics met referentie IE-SAWM-EBBE-0023 (30 november 2017), 'Simple Assessment Beauvechain windturbine mitigation, W-Kracht – Zandhoven'; dat de studie aantoont dat de windturbines zullen gedetecteerd worden door de TA-10 Airfield Surveillance Radar van Beauvechain; dat de

schaduw effecten verwaarloosbaar zijn; dat het toenemen van het risico op processor overload, de verhoogde Constant False Alarm Rate (CFAR) drempel en de False Targets kunnen weggewerkt worden door de Range Azimuth Gain (RAG) functie van de New Generation Signal Processor;

Overwegende dat in het aanvullend voorwaardelijk gunstige subadvies van Defensie met referentie MITS: 17-50099323 aan het directoraat-generaal Luchtvaart wordt gesteld dat na alle parameters te hebben onderzocht en voor zover de installatie geautoriseerd zou worden door de bevoegde instanties, volgende maatregelen moeten genomen worden:

- de TA-10 RADAR configuratie aanpassen vóór de installatie van de windmolens, de RADAR moet hiervoor worden uitgerust met een NGSP;
- na de installatie van de windmolens een evaluatie van de RADAR performantie uitvoeren om de effecten te bepalen en weg te werken;
- een rapport moet aantonen dat de performantie van de RADAR nog steeds aan de specificaties voldoet;
- dit rapport aan de militaire instanties overmaken;

Overwegende dat naar aanleiding van dit voorwaardelijk gunstige advies van Defensie het advies van het Directoraat-generaal Luchtvaart van 19 december 2017 voorwaardelijk gunstig is onder voorwaarden dat de windturbines slechts een maximale tiphoogte van 139 m AGL hebben en de voorwaarden gesteld door Defensie worden nageleefd;

Overwegende dat gesteld kan worden dat de inplanting van de windturbines op de vooropgestelde locatie vanuit het standpunt van de veiligheid voor de luchtvaart, mits het nemen van maatregelen, aanvaardbaar wordt geacht;

Veiligheid

Overwegende dat conform de bepalingen van artikel 5.20.6.3.1 van titel II van het VLAREM, alle windturbines geconstrueerd moeten worden volgens de veiligheidsaspecten van de norm IEC-61400 of gelijkwaardig en worden voorzien van de nodige certificaten; dat de turbines worden uitgerust met een redundant ijsdetectiesysteem, bliksembeveiliging, een redundant remsysteem en een online controle systeem, waarbij onregelmatigheden onmiddellijk worden gedetecteerd en doorgegeven aan een alarmcentrale;

Overwegende dat de veiligheidsaspecten in de lokalisatienota worden beschreven; dat conform de studie 'Studie Windturbines en Veiligheid van SGS' wordt nagegaan of er eventuele problemen met veiligheidsrisico's verwacht kunnen worden naar aanleiding van de geplande windturbines (tiphoogte 149 m); dat een erkend deskundige veiligheid via e-mail op 21 juni 2017 (tijdens de procedure in eerste aanleg) een bijkomende inschatting maakte voor wat betreft de externe veiligheid ter hoogte van de boerderij;

Overwegende dat de risicocontouren voor plaatsgebonden risico's de volgende zijn:

- 10^{-5} : 41 m;
- 10^{-6} : 185 m;
- 10^{-7} : 185 m;

Overwegende dat de windturbines niet geëxploiteerd worden door de eigenaars van de terreinen waarop ze gesitueerd zijn en bijgevolg de 10^{-5} -contour de grens van de inrichting overschrijdt; dat er binnen deze contour echter geen permanente menselijke aanwezigheid is; dat de 10^{-6} -contour 185 m bedraagt; dat steeds een afstand van 185 m gehouden moet worden van gebieden met

woonfunctie of clusters van 5 woningen of meer; dat aan deze eis wordt voldaan; dat er binnen de 10⁻⁷-contour van 185 m geen kwetsbare locaties liggen;

Overwegende dat de maximale effectafstanden volgens de studie de volgende zijn:

effectafstand	meter
Mastbreuk (ashoogte + halve rotor diameter)	149
Bladbreuk bij nominaal toerental	139
Bladbreuk bij remmen (1,25 x nominaal toerental)	185
Bladbreuk bij mechanisch remmen (2 maal nominale snelheid)	363

Overwegende dat de boerderij binnen deze effectafstanden is gelegen; dat ook de woning van de boerderij, die volgens het beroepsschrift van de exploitant gelegen is op 109 m in plaats van 88 m, binnen deze effectafstanden is gesitueerd;

Overwegende dat er zich binnen de effectafstand voor mastbreuk (ashoogte + halve rotordiameter) geen gebouwen of activiteiten bevinden waar meer dan 10 personen tegelijk aanwezig zijn, waardoor voldaan wordt aan het groepsrisico; dat in de e-mail van 21 juni 2017 van de veiligheidsdeskundige met betrekking tot de boerderij wordt gesteld dat het windturbineproject ook aan de criteria voor het groepsrisico voldoet zolang er geen 10 personen of meer gelijktijdig aanwezig zijn in het gebouw; dat indien dit wel het geval is (of kan zijn) het groepsrisico alsnog moet berekend worden om definitief uitsluitsel te kunnen geven over het groepsrisico;

Overwegende dat voor wat betreft de ondergrondse pijpleidingen, de gasleiding onder hoge druk van Air Liquide Industries Belgium nv werd weerhouden; dat deze zich ten zuiden van de voorziene inplantingen, parallel met het Albertkanaal, bevindt; dat een diepgaander onderzoek naar mogelijke risico's voor deze ondergrondse leiding werd uitgevoerd; dat er een veiligheidsstudie bij de aanvraag werd toegevoegd, opgemaakt door een erkend VR-deskundige, met name 'Aanvraag tot het bekomen van een omgevingsvergunning: Studie impact windturbineproject op ondergrondse leidingen (Zandhoven – Albertkanaal)' – Project 16.0285-v1;

Overwegende dat in de veiligheidsstudie het volgende wordt gesteld:

- er bevinden zich geen seveso-installaties in de onmiddellijke omgeving;
- in de onmiddellijke omgeving van de windturbines zijn er geen bovengrondse leidingen met seveso-producten gesitueerd;
- er is een ondergrondse waterstofleiding van Air Liquide in de nabijheid van de windturbine gesitueerd; de leiding heeft een diameter van 100 mm en een werkdruk van 100 bar; de leiding ligt naast het jaagpad, op ongeveer 90 m van de turbines; langs hetzelfde tracé is ook een stikstofleiding van Air Liquide gelegen; deze leiding wordt echter in deze studie niet beschouwd aangezien het om een inert gas gaat;

Overwegende dat in deel 5.4 "Bepaling en evaluatie van de externe risico's van de windturbines" specifiek wordt ingegaan op de indirecte risico's ten gevolge van de ondergrondse waterstofleiding, zijnde de potentiële domino-effecten; dat de volgende parameters van de windturbines verder in rekening worden gebracht:

- massa gondel + rotor (incl. 3 wieken): 200 ton;
- massa gondel + rotor + bovenste sectie mast: 36,7 ton;
- masthoogte: 108,4 m;
- type mast: hybride;
- hoogte stalen deel: ongeveer 26,4 m;

- hoogte betonnen deel: ongeveer 82 m;

Overwegende dat voor de ondergrondse waterstofleiding rekening werd gehouden met een SMYS-waarde van 2.894 bar (voor het leidingmateriaal: X42 – API 5L);

Overwegende dat op basis van bovenvermelde parameters en de formules de impactafstand voor een ondergrondse leiding werd berekend ten gevolge van trillingen, namelijk 13 m voor het lekscenario van de leiding en 9 m voor het breuksenario; dat rekening houdend met een ashoogte van 108,4 m het lekscenario van de ondergrondse waterstofleiding ten gevolge mastbreuk kan verwacht worden tot op maximaal 121,4 m van de inplantingslocaties, breuk van de leiding wordt nog mogelijk geacht op 117,4 m van de inplantingslocaties; dat gelet op de ruimtelijke scheiding tussen de inplantingslocaties en de ondergrondse waterstofleiding, het scenario gondelbreuk verder niet relevant wordt geacht;

Overwegende dat gelet op de verlaagde maximale tiphoogte van 149 m naar 139 m en de daarmee gepaard gaande lagere ashoogte van 98,4 m, er nog meer marge is dan blijkt uit de worst-case berekening uit de veiligheidsstudie;

Overwegende dat de effectafstanden voor de ondergrondse waterstofleiding (met een diameter van 100 mm en een werkdruk van 100 bar) werden berekend met het softwareprogramma EFFECTS (versie 10); dat voor elk van de leidingsegmenten het aantal aanwezige personen werd bepaald binnen de maximale schadegzone van het beschouwde segment; dat op basis hiervan het groepsrisico werd berekend ten gevolge het domino-scenario; dat voor de invulling van de bevolkingsmatrix rekening wordt gehouden met de bepalingen van de dienst Veiligheidsrapportering van het departement Omgeving voor het opstellen van de populatiematrix; dat conservatief wordt verondersteld dat alle personen buiten aanwezig zijn waardoor er geen bescherming wordt verondersteld voor personen die zich binnen in gebouwen bevinden; dat het berekende, indirecte groepsrisico van de ondergrondse waterstofleiding ten gevolge het falen van de geplande windturbines is weergegeven in figuur 7 van de studie; dat voor de inplantingslocatie van WT2 het maximaal aantal slachtoffers volgens de studie steeds minder dan 1 persoon bedraagt waardoor de groepsrisicocurve voor deze locatie niet getoond wordt; dat voor WT1 kan besloten worden dat er voldaan is aan de voorwaarden met betrekking tot het groepsrisico; dat op basis van voorgaande bespreking kan besloten worden dat het indirecte groepsrisico van de ondergrondse waterstofleiding ten gevolge van het falen van de geplande windturbines volledig onder de grenswaardelijnen van het groepsrisico is gelegen, en bijgevolg aanvaardbaar geacht kan worden;

Overwegende dat er zich binnen de zone van wiekoverslag geen verharde wegen, openbare wegen, spoorwegen of bevaarbare waterlopen bevinden; dat er bijgevolg geen verdere analyse nodig is om de aanvaardbaarheid van het risico ten opzichte van openbare transportwegen verder aan te tonen;

Geluid en trillingen

Overwegende dat aan de aanvraag een geluidsstudie (rapportnummer 16.0154-3-V2), uitgevoerd door een erkend deskundige geluid en trillingen met behulp van het akoestische rekenmodel IMMI 2015, werd toegevoegd; dat de geluidsstudie werd uitgevoerd voor het windturbintype Enercon E82-E2 2.300 kW TES met een maximaal bronvermogen van 102 dB(A) en een ashoogte van 108,4 m;

Overwegende dat tijdens de procedure in eerste aanleg een bijkomende geluidsstudie (rapportnummer 16.0154-4-V1) werd uitgevoerd rekening houdend met de boerderij gelegen op ongeveer 88 m van WT2;

Overwegende dat daarnaast tijdens de beroepsprocedure nog een geluidsstudie (rapportnummer 16.0154-3-v3) werd toegevoegd (overgemaakt op 4 januari 2018) waarbij er rekening wordt gehouden met een ashoogte van 98,4 m (naar aanleiding van de voorwaarde in het advies van het directoraat-generaal Luchtvaart) en met de nieuwe bestemmingen volgens het gewestplan (goedgekeurd gRUP); dat in deze laatste studie de nabijgelegen boerderij niet werd meegenomen;

Overwegende dat de geluidsberekeningen grafisch worden weergegeven door het tekenen van de iso-geluidscontouren op een kaart voor de dag- en de avond/nachtperiode; dat in bijlage 5.20.6.1 van titel II van het VLAREM gesteld wordt dat het geluid afkomstig van de windturbines moet voldoen aan volgende richtwaarden:

gebied	richtwaarde in $L_{Aeq,15min}$ dB(A) in openlucht		
	overdag 7u-19u	's avonds 19u-22u	's nachts 22u-7u
1° gebieden voor verblijfsrecreatie	44	39	39
2°a gebieden of delen van gebieden, uitgezonderd woongebieden of delen van woongebieden, gelegen op minder dan 500 m van industriegebieden	50	45	45
2°b woongebieden of delen van woongebieden op minder dan 500 m gelegen van industriegebieden	48	43	43
3°a gebieden of delen van gebieden, uitgezonderd woongebieden of delen van woongebieden, op minder dan 500 m gelegen van gebieden voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen, van dienstverleningsgebieden of van ontginningsgebieden, tijdens de ontginning	48	43	43
3°b woongebieden of delen van woongebieden op minder dan 500 m gelegen van gebieden voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen, van dienstverleningsgebieden of van ontginningsgebieden, tijdens de ontginning	44	39	39
4° woongebieden	44	39	39
5° industriegebieden, dienstverleningsgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen en ontginningsgebieden tijdens de ontginning	60	55	55
5bis° agrarische gebieden	48	43	43
6° recreatiegebieden, uitgezonderd gebieden voor verblijfsrecreatie	48	43	43
7° alle andere gebieden, uitgezonderd: bufferzones, militaire domeinen en deze waarvoor in bijzondere besluiten richtwaarden worden vastgelegd	44	39	39
8° bufferzones	55	50	50
9° gebieden of delen van gebieden op minder dan 500 m gelegen van voor grindwinning bestemde ontginningsgebieden tijdens de ontginning	48	43	43
10° agrarische gebieden	48	43	43

Overwegende dat het achtergrondgeluid de norm is indien het achtergrondgeluid hoger is dan de hierboven genoemde richtwaarden; dat voor het project geen achtergrondgeluidsmetingen werden uitgevoerd; dat dus de richtwaarden van toepassing zijn;

Overwegende dat in de laatste studie van 4 januari 2018 (met referentie 16.0154-3-v3) de richtwaarden worden bepaald in de 20 beoordelingspunten (NSA01 tot NSA20) voor 2 situaties:

- alleen het gewestplan (industriegebied ten noorden van Albertkanaal is industriegebied);
- gewestplan + gRUP 'Gemengd bedrijventerrein Massenhoven' (industriegebied ten noorden van Albertkanaal wordt KMO-zone);

dat wordt uitgegaan van een lagere ashoogte van 98,4 m in beide scenario's; dat de nabijgelegen boerderij niet wordt meegenomen als beoordelingspunt in deze studie; dat de exploitant het bestaan van de boerderij dus negeert; dat dit niet aanvaard kan worden;

Overwegende dat in de studie van 4 januari 2018 wordt besloten dat in alle meegenomen beoordelingspunten wordt voldaan aan de richtwaarden voor de dagperiode voor beide scenario's; dat indien er alleen met het gewestplan wordt rekening gehouden, er in alle beoordelingspunten in ongebrideerde toestand wordt voldaan aan de richtwaarden voor de avond/nachtperioden; dat indien er ook rekening wordt gehouden met het gRUP 'Gemengd bedrijventerrein Massenhoven', er in ongebrideerde toestand in 4 beoordelingspunten een overschrijding is van de avondlijke/nachtelijke richtwaarde tot 1,5 dB(A); dat daarom een reductiescenario werd berekend; dat in het geval WT1 wordt gereduceerd tot 99 dB(A) en WT2 tot 101,5 dB(A), er alleen in beoordelingspunt NSA07 een kleine overschrijding is van de avondlijke/nachtelijke richtwaarde van 0,1 dB(A);

Overwegende dat het punt NSA21 (de nabijgelegen boerderij) in de laatste studie niet werd meegenomen; dat deze echter wel werd bekeken in de geluidsstudie met rapportnummer 16.0154-4-V1, toegevoegd tijdens de procedure in eerste aanleg; dat deze studie nog uitgaat van een hogere ashoogte van 108,4 m en de bestemmingen volgens het gewestplan (dus zonder rekening te houden met het gRUP); dat de richtwaarden volgens deze studie worden overschreden tijdens de avond- en nachtperiode in één beoordelingspunt NSA21, zijnde de nabijgelegen boerderij; dat het gaat om een overschrijding van 2,1 dB(A); dat er bijkomende geluidsreducerende maatregelen genomen moeten worden voor WT2, zodat het specifiek geluid ter hoogte van alle woningen in de nabije omgeving te allen tijde voldoet aan de richtwaarden; dat een reductievoorstel werd uitgewerkt waarbij WT2 tijdens de avond- en nachtperiode gereduceerd moet worden tot 99 dB(A);

Overwegende dat uit de geluidskleurenkaarten bij de studie van 4 januari 2018 blijkt dat er een overschrijding is van de richtwaarden ter hoogte van NSA21, de naburige boerderij (ook bij de voorgestelde reductie); dat uit deze nieuwe studie echter niet kan afgeleid worden welke reductiemodus er nodig is om te voldoen aan de richtwaarde ter hoogte van de boerderij wanneer de ashoogte verlaagt tot 98,4 m en indien het gRUP met gewijzigde bestemmingen van kracht is;

Slagschaduw

Overwegende dat de draaiende wieken van windturbines hinder kunnen veroorzaken door hun bewegende schaduw, slagschaduw genaamd; dat de aanvraag een slagschaduwstudie, opgemaakt op 13 mei 2017, bevat; dat deze slagschaduwstudie tijdens de procedure in eerste aanleg werd aangevuld voor het bijkomende beoordelingspunt (SR31), zijnde de nabijgelegen boerderij; dat de berekeningen werden uitgevoerd rekening houdend met de maximale afmetingen van de turbines in de aanvraag, meer bepaald een ashoogte van 108,4 m en een rotordiameter van 82 m;

Overwegende dat een slagschaduwkaart werd opgemaakt met iso-schaduwlijnen voor het verwacht aantal uren slagschaduw per jaar; dat volgens artikel 5.20.6.2.3 van titel II van het VLAREM een norm geldt van 8 uur per jaar effectieve slagschaduw en 30 minuten per dag effectieve slagschaduw voor elk slagschaduwgevoelig object; dat voor slagschaduw gevoelige objecten gelegen in industriegebieden, uitgezonderd voor woningen, een norm geldt van 30 uur slagschaduw per jaar en 30 minuten per dag; dat een slagschaduwgevoelig object gedefinieerd wordt als 'een binnenruimte waar slagschaduw van windturbines hinder kan veroorzaken'; dat bijgevolg niet alleen rekening gehouden moet worden met woningen maar ook met elk ander slagschaduwgevoelig object; dat bovendien voor nieuwe bijkomende bedrijven/woningen er ook voldaan moet worden aan de gestelde norm voor slagschaduw;

Overwegende dat de slagschaduwimpact werd bepaald ter hoogte van 31 representatieve slagschaduwgevoelige objecten (SR1 tot SR31); dat uit de resultaten blijkt dat ter hoogte van 24 beoordelingspunten een overschrijding is van de jaarnorm en ter hoogte van 26 beoordelingspunten een overschrijding van de dagnorm; dat de maximale berekende slagschaduw in het beoordelingspunt SR31, zijnde de nabijgelegen boerderij, ongeveer 239 u per jaar en 130 min per dag bedraagt; dat de exploitant tijdens de hoorzitting op de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie van 9 januari 2018 stelde dat er maximaal 64u slagschaduw zou voorkomen; dat dit de verwachte slagschaduw betreft en niet de worst-case; dat in de beoordeling steeds de worst-case wordt bekeken;

Overwegende dat hieruit blijkt dat er een serieuze overschrijding van de toegelaten normen wordt veroorzaakt door de plaatsing van windturbines op korte afstand ten opzichte van de boerderij;

Watertoets

Overwegende dat het project niet is gelegen in een overstromingsgevoelig gebied;

Overwegende dat de geplande windturbines zijn voorzien op een ondergrond die nog grotendeels onverhard is; dat voor het plaatsen en exploiteren van windturbines relatief weinig grondoppervlak nodig is; dat de afmetingen van de fundering voor de geselecteerde turbintypes maximaal 20 meter diameter bedraagt, of een oppervlakte van ongeveer 315 m² per windturbine; dat de toegang tot de turbines zoveel mogelijk zal gebeuren via de bestaande toegangswegen en de dienstwegen; dat de aanleg van 2 korte nieuwe verharde toegangswegen onvermijdelijk is; dat voor de opbouw van de windturbines een werkplatform wordt voorzien van ongeveer 25 x 40 m (noodzakelijk voor de opstelling van hijswerktuigen); dat het werkvlak behouden blijft in functie van onderhoudswerkzaamheden tijdens de exploitatie; dat het tijdens de oprichting noodzakelijk kan zijn dat bepaalde stapel-of rijzones tijdelijk aangelegd worden met behulp van rijplaten; dat indien de transformatoren voor de omvorming van de laagspanning naar middenspanning niet in de gondel kan worden geïntegreerd, deze in een netstation onderaan in of naast de mast opgesteld zullen worden; dat een middenspanningscabine wordt voorzien van 4 x 2,5 m;

Overwegende dat de inplanting van de windturbines slechts een beperkte bijkomende verharde oppervlakte heeft; dat er geen cumulatieve effecten te verwachten zijn van de 2 windturbines op de waterhuishouding gelet op hun relatief grote onderlinge afstand; dat de waterhuishouding slechts beperkt beïnvloed wordt; dat er geen significante effecten verwacht worden met betrekking tot hemelwaterafvoer en overstromingen;

Overwegende dat gelet op de aard van de aangevraagde activiteiten er geen schadelijke effecten zullen zijn op het watersysteem; dat er bijgevolg voldaan wordt aan artikel 8 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de watertoets;

Verenigbaarheid gewestplan en gRUP

Overwegende dat WT1 getoetst moet worden aan de voorschriften van het RUP “Gemengd Regionaal Bedrijventerrein Massenhoven” en dat WT2 getoetst moet worden aan de voorschriften voor het agrarisch gebied van het gewestplan Turnhout;

Overwegende dat volgens het advies van GOP (ruimte) de aanvraag voor WT1 principieel in overeenstemming is met de planologische bestemming, omschreven in het RUP “Gemengd Regionaal Bedrijventerrein Massenhoven”;

Overwegende dat WT2 in strijd is met de planologische bestemming van het geldende gewestplan; dat de windturbine immers geen agrarische bestemming heeft;

Overwegende dat luidens artikel 4.4.9.,§1 van de VCRO het vergunningverlenende bestuursorgaan bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor windturbines en windturbineparken, alsook voor andere installaties voor de productie van energie of energierecuperatie in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan, mag afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008;

Overwegende dat het eerste lid geen afwijkingen toelaat op de voorschriften van het gewestplan die betrekking hebben op de inrichting en het beheer van het gebied;

Overwegende dat §2 stelt dat voor de toepassing van §1, eerste lid, geldt dat een bestemmingsvoorschrift van een gewestplan alleszins vergelijkbaar is met een categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding, indien deze concordantie vermeld wordt in de tabel, opgenomen in artikel 7.4.13, eerste lid, of in de concordantielijst, bepaald krachtens voornoemd artikel 7.4.13, tweede lid;

Overwegende dat in het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de RUP's met typevoorschriften voor gewestelijke RUP's de categorie van gebiedsaanduiding “landbouw” vermeldt: “Voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten: (...) het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbatings(mogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd;

Overwegende dat de aanvraag een lokalisatienota bevat waarin de relevante aspecten worden onderzocht; dat het agrarisch gebruik van landbouwgronden nauwelijks beperkt wordt; dat er geen invloed verwacht wordt op het gewas en vee; dat vanuit het standpunt van rationeel grondgebruik er bij de plaatsing op perceelsniveau zoveel mogelijk gestreefd moet worden naar een minimale inname van landbouwoppervlakte bij de aanleg van toegangswegen en werkplatformen;

Overwegende dat uit de lokalisatienota kan worden afgeleid dat de aanwezigheid van de windturbines de agrarische activiteiten niet hypothekeert;

Overwegende dat artikel 4.4.9 van de VCRO bijgevolg toelaat dat voor windturbines in agrarisch gebied kan afgeweken worden van de stedenbouwkundige voorschriften.

9. ALGEMENE CONCLUSIE: ongunstig

Overwegende dat de aanvraag in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen en stedenbouwkundige voorschriften;

Overwegende dat de nabijgelegen boerderij, een potentiële woning betreft, die op ongeveer 88 m, of volgens een plan van een landmeter op een afstand van ongeveer 109 m van het middelpunt van de mast van WT2 is gelegen; dat het Omgevingsvergunningsbesluit, het Omgevingsvergunningsdecreet, het DABM en VLAREM ernaar streven om derden en het milieu te beschermen tegen onaanvaardbare hinder en risico's;

Overwegende dat de woning van de boerderij gelegen is binnen de effectafstand van mastbreuk en bladbreuk; dat de ligging van een woning binnen de effectafstand van mastbreuk niet aanvaard kan worden;

Overwegende dat er niet werd aangetoond welke geluidsreductie er nodig is voor WT2 ter hoogte van de boerderij; dat vast staat dat een sterke geluidsreductie noodzakelijk is ter hoogte van deze woning en dat er ook vergaande maatregelen nodig zijn om te voldoen aan de slagschaduwnorm ter hoogte van deze woning; dat hieruit blijkt dat de WT2 niet optimaal is gelegen; dat de turbines dus veel bijgestuurd zullen moeten worden om aan de normen te kunnen voldoen dat hieruit besloten kan worden dat de voorgestelde locatie voor WT2 geen geschikte inplantingsplaats betreft;

Overwegende dat een grootschalige windturbine met een tiphoogte van 139 m op dergelijke korte afstand van bewoning onaanvaardbaar is; dat het bijgevolg aangewezen is om WT2 te weigeren; dat door de weigering van WT2, WT1 een solitaire windturbine betreft; dat dit geen maximale benutting van de ruimte is en ook geen cluster betreft; dat bijgevolg ook aangewezen is om WT1 te weigeren;

Overwegende dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door het aangevraagde project, niet tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt;

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat het beroep ongegrond te verklaren en het bestreden besluit te bevestigen;

10. VOORSTEL VAN BESLISSING

Het ontvankelijk bevonden beroep wordt ongegrond verklaard.

Het bestreden besluit wordt bevestigd.

Dit verslag is opgemaakt door Karina Van de Putte, secretaris GOVC.

Peter Schryvers
voorzitter GOVC